

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Practice Explicatum, Seu Decisiones Casuum

Ad Singulos Decretalium Gregorii Papæ IX. Titulos, & ad consuetum
Referendi modum accommodatæ. Opus Novum

Complectens alteram Decretalium medietatem, videlicet nonaginta duos
Titulos, à Titulo XX. libri III. de Feudis usque ad finem

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1734

Decisio CLXI. De Robbatore, qui unicam in via publica rapinam vel
prædationem, nec magnam exercuit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62204](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62204)

non potest in hoc casu Magdalena juramentum deferre suppletorium propter causas in ultima mea probatione sinuatas. Tessaui & Berlichii doctrina etiam ab ipso Berlichio *n. cit.* & *seqq.* limitatur ad casum, quo vir falsus est se rem habuisse cum foemina, nec probat, alios similiter

cum eadem rem habuisse; id quod verisimiliter probaret, si foemina domum continuo juvenes, scholares &c. interdium & noctu intrasse constaret &c. Sed de hoc constat, & Lambertus nunquam est confessus copulam, vel perfectam vel imperfectam.

TITULUS XVII.

De Raptoribus, Incendiariis, Violatoribus Ecclesiarum,

DECISIO CLXI.

De Robbatore, qui unicam in via publica rapinam vel praedationem, nec magnam, exercuit.

SPECIES FACTI.

Cleophas quadam die cum sociis ludendo omnes suas pecunias perdidit, quas intra trimestre duro opificii labore lucratus comparerat. Tristis propterea & efferatus extra urbem secessit animi divertendi & melancholiae depellendae causa. In via occurrit ipsi Rusticus, nescio quid empturus in urbe, solus & unicus: hunc aggreditur Cleophas & pecunias petit, quas tamen ille negat, cum modicas habeat, iisque

summopere indigeat ad aliquid profusum necessarium sibi coemendum. Instat Cleophas, & stricto ense vim parat, nisi quantocyus det pecunias. Inermis Rusticellus in his angustiis deprehensus metu vulnerationis vel mortis promittit pecunias, quae omnes vix duos conficiebant florenos & moestus domum, Cleophas vero in urbem reversus est. In reditu ille incidit in alios duos sui pagi colonos, quibus cum genuit, quid sibi acciderit,

derit, enarrat, qui aiebant, se à longè hunc aggressorem, cum ense mstringeret & ictum pararet, conspexisset. Hortabantur proin eum, ut secum pergeret in urbem, & si alià viâ ablatas sibi pecunias recuperare nequiret, operâ Judicis consequatur. Hi itaque raptorem insecti studiosè observârunt, quam domum ingrederetur, & mox accesserunt Judicem, reique seriem enarrantes postulârunt, ut hunc Robbatorem compellat restituere ablatum. Judex trium virorum querelâ cum circumstantiis individuanibus depositâ permotus Cleopham per lictores comprehensum altera die ad examen vocavit, in quo post aliquam tergiversationem factus est crimen, ad quod ob perditas in lusu

pecunias perturbatus induci se passus est, se multum propterea dolere, & omnino paratum esse ad reddendum quod vi extorsit, simulque eum contestatus, se nihil simile unquam fuisse ausum patrare, uti post inquisitionem nihil simile unquam attentasse repertus est. Judex igitur hominis sortem miseratus propendebat in clementiam, & à mortis poena liberare cupiebat, si salvâ Justitiâ posset, cum sciret, plurimos Doctores valde rigidos esse in plectenda robboria, seu prædatione, & rapina in publicis viis commissa, & gladiò vel aliò mortis genere, etiam ob unicam actum, etsi res ablata sit modica, puniendos esse reos asserere, vel etiam solere sic punire. Sit ergo

QUÆSTIO.

An Robboria, seu rapina in viis publicis, semel tantum commissa gladiò vel aliò mortis genere sit punienda?

PRO mortis poena cum Carpzov. in Prax. Crimin. q. 90. & in Jurisprud. forens. p. 4. constit. 35. definit. 6. concludant multi, & probant 1. ex Constit. Pœnal. Caroli V. art. 126. ubi sine ulla distinctione, an quis semel vel sæpius sit grassatus, seu rapinam ac deprædationem exercuerit, an rem modicam aut minimam, vel magni momenti rapuerit, an raptor sponte

reddiderit ablatum, vel non, an ferrò, vel metu injecto adegerit alterum, ut res suas sibi exhibeat, imò an in via publica, vel in ædibus aut alio loco, rem extorqueat vi, sed illimitatè poenam mortis statuit in omnem malitiosum grassatorem seu raptorem, hujus criminis convictum, juxta Constitutiones Majorum, & Communia Jura Casarea, **Fin.**

Ein jeder böshafftiger, überwundener (convictus) Räuber soll nach Vermög unser Vorfahren, und unser gemeinen Käyserlichen Rechtsen, mit dem Schwerdt, oder, wie an jedem Orth in diesen Fällen mit guter Gewohnheit herkommen ist, doch am Leben gestrafft werden. Sed, ubi Lex non distinguit, nec nos debemus distinguere juxta brocardicum; & verba generalia generaliter sunt intelligenda per l. 1. §. generaliter 1. ff. de Legat. prest. ergo & ista lex Carolina generaliter & absque omni distinctione aliqua ex dictis intelligenda venit, præsertim quia

2. Rigoris Carolinae Constitutionis causa videtur fuisse securitas viæ publicæ, quæ à Magistratibus curari, & facta rectèque conservari debet. l. 1. §. quies ff. de Off. Præs. Urb. l. 13. ff. de Off. Præs. non verò illatum aliis damnum, quo attentio furtum æstimari ac puniri debet. *Consit. Crim. Carol. art. 169.* nec frequentia deprædationum; sed securitas viæ publicæ jam violatur per ablationem rei minimæ, & per unicam deprædationem malitiosè factam; ergo. *Confirmatur* 1. Fur ob primum etiam furtum, valorem 5. ducatorum excedens, loquedò punitur. Bald. Menoch. Covar. Guid. Pap. & alii cum eodem Carpzov. *Prax. p. 1. q. 78. n. 21. 72. 73. 74.* afferente, id per totam ferè Germaniam usu & praxi receptum, cujus vestigia quoque legit Christoph. Blumlacher ex & ad Caroli-

nam art. 160. ergo à fortiori etiam prædator seu raptor ob unicam rapinam in strata publica commissam, & primam Roboriam, gladiò puniendus est; cum rapina sit gravius delictum quovis simplici furto. l. 14. §. 12. ff. quod mel. caus. l. Raptores. C. de Episc. & Cler. Id ipsum Confirmatur 2. ex eadem Carolina art. 159. ubi clare habetur, quòd primum furtum, etiam non magnum, id est, 5. solidos non excedens, si qualificatum sit, h. e. periculosum, vel seditiosum, ut vocant, saltem si sit cum effractione violenta adhibitis armis periculosis publicam pacem turbantibus, suspendiò plebendum sit. D. Vogelius in *Decade Selectorum Q. 9. n. 12. 13.* cum suo Professore Magnifico D. Herman. Ant. de Chlingensperg, Gomez, Carpzov. Blumlach. Brunnem. Scilicet quia laquei supplicium hoc casu latum est ob fracta pacis temeritatem, non ob damnum illatum & in pœnam rei ablatae &c. ergo absurdum esset, si prima Roboria, & rapina etiam rei modica, in viis publicis facta, gladium & pœnam mortis evaderet, cum præter injuriam personæ illatam, quæ qualitas malitiæ in furto periculoso non reperitur, etiam lædat securitatem & pacem publicam, quæ in publicis viis vel maximè conservari debet.

Fatendum est, hanc rigidam sententiam valde quidem esse probabilem, ac ita quidem, ut ego ipse in meo Candidato ad tit. de Raptoribus n. 5.

n. 5. eidem subscripserim, verum modo, postquam legi egregium tractatum Doctissimi Bernardi Gletl, quem vocat *Jurisprudentiam terribilem*, in hoc puncto non terribilis, & rem accuratius perpensi, in hac materia, ubi agitur de vita hominis, benigniorem praefero cum Nicolao Reulner. l. 1. *decif.* 16. n. 20. Matth. Stephan. in *Not. ad art.* 126. *Ordinat. Crimin. Caroli V.* & ibidem Georg. Rem. item cum Antonio Fab. in *Cod. lib. 9. tit. 24. def. 7. n. 3.* & D. Glettle *tract. cit. to. 1. c. 3. §. 5. n. 5.* cum quo ad poenam mortis robbatori inferendam requiro hæc tria, ut ferrò, ut sapius, & ut in publicis itineribus grassatus fuerit. Nec desunt gravia sic sentiendi, & mentem meam mutandi, fundamenta, quorum

Primum desumo ex Jure Civili antiquiore, nimirum l. *Capitalium.* 28. l. *grassatores.* 10. ff. de *Pœnis*, ubi sic habetur: *grassatores, qui prædæ causâ id faciunt, proximi latronibus habentur, & si cum ferro adgredi, & spoliaverint, capite puniuntur.* NB. *atque si sæpius, atque in itineribus hoc commiserunt. Ceteri in metallum dantur, vel in insulas relegantur.* Ex quo textu manifestè apparet ad hoc, ut grassator vel raptor, qui alios aggreditur spoliandi causâ citra occisionem tamen, capite puniri & ultimò supplicio affici possit, requiri dicta tria, quæ sunt adhibitio ferri vel gladii, frequentia & repetitio actuum, & circumstantia itineris publici: & si quid horum desit, alia ac minori

(R. P. Pichler *Decif. T. 2.*)

pœna, nimirum relegatione vel damnatione ad opus publicum aut metallum, puniendum esse, uti hac pœna mitiori afficiendi sunt Expilatores, h. e. ut cum Alciato Spiegel. & Jo. Calvin. in *Lexic.* explicant, qui viatores vel obvios noctu invadunt, & palliis, aliisve vestimentis spoliant: ergo unica robboria, vel rapina, cum ferro exercita in via publica, non sufficit ad infligendam mortis poenam de Jure Civili Communi, à quo non abludivit *Constitutio Pœnalis seu Ordinatio Criminalis Caroli V.* Unde

Fundamentum secundum petitur ex *d. Ordin. Crim. Carolina.*, cui ferè unice innituntur Adversarii. Nemesis seu Ordinatio Carolina non simpliciter statuit, ut omnis malitiosus raptor indistinctè feriat gladiò, vel alio mortis genere afficiatur, sed cum limitatione & relatione ad Jus Commune, *vermög unser gemeinen Käyserlichen Rechten, conformiter nostro Juri Communi Casareo*, seu ut raptor sive robbator secundum tenorem & ordinationem Juris Communitatis, quem nempe istud ad mortem damnat, gladiò &c. perimatur; adeoque Carolina non tantum novam grassatoribus & robbatoribus constituit poenam, quam à Jure Communi statutam confirmat, & autoritate sua munit. Atqui Jus Commune, ut patet ex textu l. 28. §. 10. ff. de *Pœn.* allegato, non omnem prædatorem vel grassatorem gladiò vult puniri vel morte, sed illum duntaxat,

* O

taxat,

taxat, qui ferrò, sæpius, & in itinere publico alios invasit prædandi causâ, id quod agnoscit præcipuus Adversarius Carpzov. dum *constit.* 35. *cit. defm.* 6. n. 3. se & opinionem suam fundat in observantia & usu fori Saxonici; *§ defm.* 7. n. 2. ait Doctores & Interpretes ex *d. l.* 28. *communiter inferre*, quòd ad mortis supplicium haud devenire possit, nisi reus cum ferro aggressus, & solitus sit de prædari, & quidem ex destinato ac in itineribus & viis publicis: ergo etiam Carolina non omnem grassatorem malitiosum, raptorem, vel robbatorem ad gladium vel aliud mortis genus, vi consuetudinis alicubi fortè receptum, condemnat, sed præcisè illum, qui ferrò strictò, sæpius, atque in via publica prædatur. *Confirmatur*: Carolina saltem non elarè recedit à Jure Communi, ut planè indubitatum est tum ex tenore *art.* 126. *cit.* tum ex discrepantia Doctorum: ergo hoc ipso dicendum est, non recessisse; cum *contra eum, qui legem dicere potuit apertius, sit interpretatio facienda. c. 57. de R. J. in 6. & in obscuris minimum sit sequendum. c. 30. eod.* seu, quod minus gravat: id quod vel maximè locum habere debet in tam odiosis, ubi agitur de vita hominis.

Rationes dubitandi nunc facilè expediuntur. *Prima* quidem negando, quòd Carolina Nemesis recedat à Jure Communi, imò ipsa satis se declarat, quòd non recedat, nempe per illam clau-

fulam, *juxta tenorem Juris Communi*, dum illum duntaxat vult gladiò &c. puniri & in illis circumstantiis, quem & in quibus Jus Commune dignum censet gladiò, & damnat ad mortem. Licèt igitur Carolina generaliter statuat, *ut omnis malitiosus raptor convictus puniatur gladiò* &c. non tamen determinat, quis censendus sit malitiosus raptor & grassator, qui poenâ mortis sit dignus, sed hanc determinationem ex Jure Communi vult desumi, quod expressè tria requirit, nempe ut rapina fiat cum ferro, sæpius, & in itineribus *l. 28. cit.* Unde deducitur, & planè infertur, gladiò plecti non posse 1. qui non ferrò seu stricto ense, vel alio armorum æquivalentium genere adhibito. 2. Qui tantum semel. 3. Qui in villis aut ædibus rapinam exercuit. Neque dicas, domum propriam cuique tutissimum debere esse refugium atque receptaculum. *l. 18. ff. de in jus. voc.* nam domi suæ plura cuique suppetunt remedia, quibus se suæque teneatur; in viis verò & itineribus amplior impudentiæ campus patet, adeoque prædonum injuriis magis sumus expositi, & soli ac inermes quandoque obruimur, ut loquitur, & sic disparem esse in utroque casu rationem ostendit D. Glettle n. 8. De casu; quo res minima per robboriam auferitur, & quando res ablata spontè restituitur ex intervallo à prædone abstraho studiosè, & nihil determino. Fors modicitas rei sola non liberat à morte robbatorem pro-

proprie dictura, & descriptum in
Jure Communi l. 28. cit.

Secunda dubitandi ratio pariter ex
responsione ad primam corrui. Sit
enim, quòd securitas via publicæ
& itineris Carolo V. fuerit causa
pœnam gladii in malitiosum rapto-
rem statuendi, non tamen fuit alio
modo, quàm quo illam voluit esse
sanctam Jus Commune, & conser-
uari voluit decreta gladii pœnâ, ut
insinuat clausula Carolinæ, *juxta
tenorem*, vel conformiter *Juri Com-
muni Casareo*. Licet ergo per uni-
cam deprædationem securitas via
publicæ violetur, non tamen viola-
tur eo modo, quo deprædantem Jus
Commune, consequenter & Carola-
lina, illi se expressè conformans,
censuit dignum gladiò, & eo pu-
niri voluit. Ad *Confirmationem* 1.
ajo, *Antec.* esse valde dubium, cum
contrarium tanquam in theoria lon-
ge probabilius (quid quid sit de Praxi
& Consuetudine, quam in Saxonia
vigere credo, non per totam fere
Germaniam, ut ait fidenter Carpzov.)
defendant plurimi cum Jac. Rol. à
Valle, Cæpoll. Damhoud. Farinac.
Jul. Clar. attestante de Praxi Com-
muni, & Joanne Harprecht in. *§.
5. Instit. de Oblig. quæ ex delict.* ubi
longum textit DD. catalogum. Rati-
onem pro benigniori sententia,
quæ semper in casu, quo utraque
sententia verè est probabilis & dubia,
eligenda est in Criminalibus. per
l. 6. l. 15. *§. fin. l. 192. §. fin. ff. de R. J.*

dant inter alias hanc palmarem, quia
unicum motivum statuendi ultimum
supplicium infures, vel saltem præ-
cipuum fuit reiteratio delicti & in-
corrigibilitas furis, ut habet com-
munis, & quidem jam ante Neme-
sim Carolinam, ut docet Gomez
to. 3. c. 5. n. 6. ac desumitur etiam
ex Carolina *art. 161. §. 162.* Ne-
que adversatur *articulus 160.* quo
gloriantur rigidi Adversarii, quia,
ubi loquitur de furto primo magno,
vult quidem illud gravius puniri
propter gravitatem damni illati.
So hat es ein mehrer Straff, dann
ein Diebstahl, der geringer ist, ni-
hil autem dicit de pœna mortis:
quando autem inferius hanc decer-
nit, loquitur non amplius de furto
magno simplici, sed de qualificato,
periculoso, seditioso: wo aber der
Dieb zu solchem Diebstahl gestigen
oder gebrochen, oder mit Waffen
als vorsteht, gestohlen hat, so
hat er damit, wie obgemeltd, das
Leben verwürckt. Vide D. Vogeli-
us à n. 20. usque ad finem. Proin
rectè negatur *Antec.* Sed etiam hoc
transmissò negatur *Cons.* quia in Pœ-
nalibus non debet fieri extensio ad
parem pœnam ob paritatem, iden-
titatem, vel etiam majoritatem ra-
tionis, juxta receptam doctrinam,
præsertim ubi Jus pro alio casu decer-
nit aliam pœnam, sicut tam Carola-
lina Ordinatio Criminalis quàm Jus
Commune aliam, & quidem non
capitalem, decernit in primam rob-
briam & deprædationem. Ad *Con-*

firmationem 2. C. Antec. N. Conf. partim quia dispar est ratio in furto violento periculoso aut seditioso, & in Rapina; quia homines in furta omnia propensiores esse noscuntur, quàm in rapinas & grassaturam, ut constat ex communi sensu & experientia, & fures omnes, quantum possunt, curant, ut clam committant facinus, e contra grassatores impudentiam apertam præferunt: & hinc furtis violentis cohibendis opus est majori severitate, quàm reprimendæ grassaturæ, à qua plerique homines suâ sponte abhorrent. Solent autem Legislatores, dum

pœnas determinant, attendere non ad solam scelerum gravitatem, sed ad varias circumstantias, maxime ad propensionem hominum majorem vel minorem in unum præ alio delictum, & ubi advertunt majorem, majorem adhibere rigorem, & gravius plerere, ne ob majorem propensionem multiplicentur delicta Reipublicæ valde noxia. Partim, licet in furto violento & roboria esset eadem, vel in hac etiam major ratio, tamen propterea ad parem pœnam non est concludendum, ut paulò antè dixi.

TITULUS XVIII.

De Furtis,

DECISIO CLXII.

De Officiali fure, propter furtum & alia delicta mortepunkto, contra cujus hæredes conditionem furtivam instituerentur læsi.

SPECIES FACTI.

Magnatum aliquis per plures annos habuit in suis pagis & prædiis officialem, simul œconomum & Judicem, *Hoff-Richter*, *Hoff-Marchs-Richter*, ut vocant, hominem illiteratum tamen satis divitem.

Hic furtò surripuisse eidam alteri vicino domino successivè duo pocula, unum aureum, alterum argenteum, atque catenam auream item ab aliis quædam injustè extorsisse insimulabatur. Præterea fuit homo lascivus, & cru-